

וַיֵּשׁ לְהַקְשׁוֹת עַל זֶה: אִם כָּבֵד הוּא עֲשׂוֹ, אִיךָ הוּא מִתְקַן מְזוּזָן לְלֵב? אֵלָּא וְדָאֵי הֵלֵב הוּא כְּדָגְמָתוֹ שֶׁל יִצְחָק. כָּבֵד - עֲשׂו, שֶׁהוּא הַצֵּד צִיד. וַיֹּאמֶר לוֹ, (בראשית יז) קוֹם אָבִי וַיֹּאכַל מִצֵּיד בְּנֹו. אֵלֹו הֵן הַתְּפִלוֹת שֶׁהוֹלְכוֹת וּמִתְרַקְּחוֹת מְעַנִּיִּים, וַיִּצְחָק בְּצַעַר וּבִגְלוֹן, שֶׁלֹּא יִכְוֹלִים לְכוֹן לַתְּפִלָּה. וּמִשּׁוֹם זֶה לֹא אָמַר וַיֹּאכַל מִצֵּיד, אֵלָּא וַיֹּאכַל מִצֵּיד בְּנֹו, (שמות ד) בְּנֵי בְכָרֵי יִשְׂרָאֵל. כְּמוֹ זֶה אֵין לְהֵם לְיִשְׂרָאֵל מְזוּזָן בְּגִלוֹת אֵלָּא עַל יְדֵי אֲמוֹת הָעוֹלָם.

אָבִיךָ פֶּאֶשֶׁר הֵם בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, מְזוּזוֹתָם עַל יְדֵי הַשְּׂכִינָה. וְהָיוּ שְׁתֵּי כְּנָפֵי הָרֶאֱה מִשְׁקוֹת אֲמָה, שֶׁר הַמְּשָׁקִים. וּשְׁתֵּי הַכְּלִיּוֹת - הָאוֹפִים, שֶׁמְבַשְׁלוֹת הַזֶּרַע הַיּוֹרֵד מִן הַמַּח, וּמְבַשְׁלוֹת מִים שֶׁמְקַבְּלוֹת מִכְּנָפֵי הָרֶאֱה. וּלְבִסּוֹף שֶׁיֹּאכַל הַמֶּלֶךְ, שֶׁהוּא הֵלֵב, נֹאמַר בְּשְׁתֵּי הַכְּלִיּוֹת שְׁלוֹ אֵכְלוּ רַעִים. וְלִשְׁתֵּי כְּנָפֵי הָרֶאֱה - שְׁתּוֹ וְשִׁכְרוֹ דוֹרִים.

הַלֵּב הוּא כְּפֶסֶא דִּין, אַרְבַּע חֵיוֹת שְׁלוּחִים שְׁלוֹ. שְׁתֵּי כְּנָפֵי רֶאֱה וּשְׁתֵּי כְּלִיּוֹת. שְׁעַל כְּנָפֵי רֶאֱה נֹאמַר וּפְנִיָּהּ וּכְנִפִּיהֶם פְּרֻדוֹת מְלַמְעֵלָה, לְקַבֵּל עֲלֵיהֶם אֶת הַמֶּלֶךְ, שֶׁהוּא (ישעיה יא) רוּחַ חֲכָמָה וּבִינָה רוּחַ עֲצָה וּגְבוּרָה רוּחַ דַּעַת וַיֵּרָאֵת ה'. שְׁיֹשֵׁב עַל כְּפֶסֶא, שֶׁהוּא הֵלֵב, שְׁכַל אוֹתָם דְּפָקִים מִתְנַהֲגִים אַחֲרָיו כְּחִילִים אַחַר מְלָכָם.

וְהָרוּחַ שְׁנוֹשֶׁבֶת מִכְּנָפֵי הָרֶאֱה, נוֹשֶׁבֶת עַל שְׁנֵי נִקְבֵי הַחֹסֶם, וְהִיא קְרִירָה וְצוֹנְנֶת מִהַשְּׂמַאל, וְחֲמָה מִיְּמִין. וּמִצַּד הַמַּח, שֶׁהוּא כְּפֶסֶא שֶׁל רַחֲמִים, הִיא רוּחַ קְרָה לִימִין וְהָרוּחַ שֶׁמֵּאֵל הַגְּבוּרָה, שְׁשֵׁם הֵלֵב וְהַמַּח מְזוּג בּוֹ, בְּאֲמֻצָּע שֶׁל שְׁנֵיהֶם. אִף כִּף הֵלֵב מְזוּג מִקֶּר וְחֹסֶם. וְהַמַּח גַּם כִּף, שֶׁמְקַבְּלִים זֶה מִזֶּה.

וְאֵת הַשְּׂמָרִים שֶׁל הַכַּל נוֹטֵל הַטְּחוּל וְהַמְחַנּוֹת שְׁלוֹ, שֶׁהֵם עֲבָדִים וְשִׁפְחוֹת, שְׂאֵמֶר עֲלֵיהֶם שְׁלֵמָה,

וְאֵית לְאִקְשׁוּיֵי עַל הָאֵי. אֵי כְּבֵד אִיהוּ עֲשׂו, אִיךָ הוּא מִתְקַן מְזוּזָנָא לְלֵבָא. אֵלָּא וְדָאֵי לְבָא אִיהוּ כְּגוּוֹנָא דִּיצְחָק. כְּבֵד עֲשׂו, דִּאִיהוּ הַצֵּד צִיד. וַיִּמָּא לֵיה, (בראשית יז) קוֹם אָבִי וַיֹּאכַל מִצֵּיד בְּנֹו. אֵלִין אֵינוֹן צְלוֹתִין, דְּאֵזְלִין וּמִתְרַכִּין מְעַנִּיִּים, וַיִּצְחָק בְּצַעַרָא וּבִגְלוֹנָא, דְּלֹא יִכְלִין לְכוּוֹנָא לְצְלוֹתָא. וּבְגִין דָּא לֹא אָמַר וַיֹּאכַל מִצֵּיד, אֵלָּא וַיֹּאכַל מִצֵּיד בְּנֹו. (שמות ד) בְּנֵי בְכָרֵי יִשְׂרָאֵל. כְּגוּוֹנָא דָּא, לֵית לוֹן לְיִשְׂרָאֵל מְזוּזָנָא בְּגִלוֹתָא, אֵלָּא עַל יְדֵי אוּמִין דְּעֻלְמָא.

אָבִל כַּד אֵינוֹן בְּאֶרְעָא דִּישְׂרָאֵל, מְזוּזִיחוֹן עַל יְדֵי שְׂכִינְתָא. וְיִהוֹן תְּרִין כְּנָפֵי רִיָּאָה מִשְׁקִין אוּמָה, שֶׁר הַמְּשָׁקִים. וְתִרִין פּוֹלְטִין הָאוֹפִים, דְּמְבַשְׁלִין הַזֶּרַע דְּנִחִית מִן מוּחָא, וּמְבַשְׁלִין מִיָּא דְּמְקַבְּלִין מִכְּנָפֵי רִיָּאָה. וּלְבַתֵּר דֵּיִיכוֹל מְלָבָא, דִּאִיהוּ לְבָא, אֵתְמַר בְּתִרִין כְּלִיּוֹן דִּילֵיה, אֵכְלוּ רַעִים. וְלִתְרִין כְּנָפֵי רִיָּאָה, שְׁתּוֹ וְשִׁכְרוֹ דוֹרִים.

דְּלָבָא אִיהוּ כְּפֶסֶא דִּין, אַרְבַּע חֵיוֹן שְׁלִיחִין דִּילֵיה. תְּרִין כְּנָפֵי רִיָּאָה, וְתִרִין כְּלִיּוֹן, דְּכְנָפֵי רִיָּאָה וּפְנִיָּהּ וּכְנִפִּיהֶם פְּרֻדוֹת מְלַמְעֵלָה, לְקַבְּלָא עֲלֵיהוּ מְלָבָא, דִּאִיהוּ (ישעיה יא) רוּחַ חֲכָמָה וּבִינָה רוּחַ עֲצָה וּגְבוּרָה רוּחַ דַּעַת וַיֵּרָאֵת יי. דִּיתִיב עַל כְּפִסְיָא, דִּאִיהוּ לְבָא, דְּכַל אֵינוֹן דְּפִיקוֹן מִתְנַהֲגִין אַבְתְּרִיָּה, כְּחִילִין בְּתַר מְלַכִּיחוֹן.

וְרוּחָא דְּנָשִׁיב מִכְּנָפֵי רִיָּאָה, נָשִׁיב עַל תְּרֵי נִקְבֵי חוּטְמָא. וְאִיהוּ קְרִיר וְצוֹנְנָא מְשִׂמָּאֵלָא. וְחֹסֶם מִיְּמִינָא וּמִסְטְרָא דְּמוּחָא דִּאִיהוּ כְּרִסְיָא דְּרַחֲמֵי, אִיהוּ רוּחַ קֶר לִימִינָא, דְּחֹסֶד. וְחֹסֶם מְשִׂמָּאֵלָא דְּגְבוּרָה, דְּתַמְן לְבָא. וּמוּחָא מְזִיג בֵּיה, בְּאֲמֻצְעִיתָא דְּתְרוּוֹיָיהוּ. אוּף הָכִי לְבָא מְזִיג, מִקּוֹר וְחוּסֶם. וּמוּחָא אוּף הָכִי, דְּמְקַבְּלִין דִּין מִדִּין. וְשְׂמָרִים דְּכֻלָּא, נְטִיל טְחוּל, וּמִשְׁרִיין דִּילֵיה, דִּאֵינוֹן עֲבָדִים וְשִׁפְחוֹת, דְּאָמַר עֲלֵיהוּ שְׁלֵמָה, (קהלת

הַחֹסֶד, וְחֲמָה מְשִׂמָּאֵל הַגְּבוּרָה, שְׁשֵׁם הֵלֵב וְהַמַּח מְזוּג בּוֹ, בְּאֲמֻצָּע שֶׁל שְׁנֵיהֶם. אִף כִּף הֵלֵב מְזוּג מִקֶּר וְחֹסֶם. וְהַמַּח גַּם כִּף, שֶׁמְקַבְּלִים זֶה מִזֶּה. וְאֵת הַשְּׂמָרִים שֶׁל הַכַּל נוֹטֵל הַטְּחוּל וְהַמְחַנּוֹת שְׁלוֹ, שֶׁהֵם עֲבָדִים וְשִׁפְחוֹת, שְׂאֵמֶר עֲלֵיהֶם שְׁלֵמָה,